

ПРВ МАКЕДОНСКИ ИГРАН ФИЛМ / FIRST MACEDONIAN FEATURE FILM

За изданиево...

70 ГОДИНИ ОД ПРВИОТ МАКЕДОНСКИ УМЕТНИЧКИ ФИЛМ

Владимир Ангелов

Директор на Кинотеката на Северна Македонија

о право можам да кажам дека сме особено горди што на самата 70-годишнина од филмот ФРОСИНА, ви го претставуваме новото блуреј издание на првиот македонски уметнички филм.

70 години подоцна, можеме да го погледнеме ФРОСИНА во нова дигитална верзија, што е особено значајно бидејќи ФРОСИНА е лектира за сите времиња и возрасти, за сите заинтересирани за нашата историја, политичка и филмска.

Ако во 1952 година, потфатот на снимање филм се чинел тежок и напорен, сосема јасно било дека тоа ќе претставува настан што означува нова епоха во македонската кинематографија. Да се има плодна културна сцена, по разорната војна на средината на минатиот век, значи прогрес - успех на народот, а со тоа приближување кон светот. Не случајно играниот филм се појавува на крајот на првата петолетка, односно петгодишниот план за развој на новото социјалистичко општество во Народна Република Македонија. Играниот филм како круна на индустријализацијата и електрификацијата (како основни предуслови што требаа да нѐ однесат во комунизам).

Неодамна, прегледувајќи ја пишаната граѓа за овој филм, особено во таа 1952 година, преку дневниот весник "Нова Македонија" успеав да ѕирнам во дневните вести што биле актуелни во таа 1952 година и да го почувствувам духот на тоа време. Дневниот печат пренесувал за премиерата на првиот македонски филм ФРОСИНА на која присуствувале челниците во тоа време, а истовремено во новата земја се граделе нови патишта, железници, се искоренувала неписменоста и се воведувала хигиена во градот и кај населението, борба со заразни болести... Новите времиња носеле нови потфати, а тоа полека се прелевало во сите сфери на општеството па и во културата. Со невиден ентузијазам. Ентузијазам својствен на едно општество

About this edition...

THE 70th ANNIVERSARY OF THE FIRST MACEDONIAN ARTISTIC FILM

Vladimir Angelov

Director of the Cinematheque of North Macedonia

can rightly say that we are very proud that, on the 70th anniversary of the premiere of FROSINA, we can present you the new Blu-ray edition of the first Macedonian artistic film.

70 years after it was first released in the cinemas, we can watch a new digital version of FROSINA, which is of particular importance because FROSINA should be on the watching list of viewers of all times and ages, and especially those interested in our history, whether political or cinematographic.

If in 1952 to undertake making a film seemed hard and difficult, it is clear that the mere event of film-making was an historical event that marked the beginning of the Macedonian cinematography. To establish a space for culture after a destructive war in the middle of the last century, for a small new nation meant getting on a path to progress and achieving a great success that brought the nation into the fold of the established nations of the world. It is not by chance that feature films were introduced as part of the five-year plans, since their importance for the development of the new socialist society of the People's Republic of Macedonia was recognized by the authorities. Feature films were seen as a crowning glory of the industrialization and electrification of the country (as basic requirements on our journey to communism).

Recently, going through the written records about this film, especially those from 1952, I managed to get a glimpse of the daily news and feel the spirit of the time when I was leafing through the issues of the daily paper "Nova Makedonija". The press at the time informed about the premiere of the film, attended by the state dignitaries, alongside the news about new roads, railroads, literacy courses, public health and safety improvements both in towns and villages, eradication of diseases... The new times required many heroic undertakings and this spirit imbued all spheres of the society, including culture.

излезено од урнатини на голема светска војна. Во таа 1952 година се чувствувале одгласите од војната во Кореја, но генерално светот не го потресувале кризи како 10-тина години претходно. И во едни такви услови на раст и полет, создаден е првиот македонски уметнички филм. Можеби предоцна, можеби анахрон, можеби десет години по ГРАЃАНИНОТ КЕЈН, со соцреалистичка естетика, но сепак првиот македонски уметнички филм со кој започнува македонската долгометражна филмска продукција која по само 42 години ќе го достигне сегашниот врв.

Ова блуреј издание е можност и да се препогледне, но и превреднува првиот "македонски уметнички филм", да се спореди со остварувањата од неговото време, да се стави во локален и глобален историски контекст. Затоа што ФРОСИНА останува не само како прв македонски игран филм туку и како документ за едно време.

And all this done with some new enthusiasm, theretofore not experienced, but typical of a society that had just emerged form under the ruins of a great world war. In that 1952, the war in Korea was still going on, but the world was not shaken by great crises like in the nineteen forties. And in such circumstances of growth and enthusiasm, the first Macedonian artistic film was made. It might have been belated, and even anachronistic, ten years after the CITIZEN KANE, with social realist aesthetics, but nonetheless, this was the first Macedonian artistic film that marked the beginning of the Macedonian feature film production that, only 42 years later managed to reach its peak.

This Blu-ray edition offers us the possibility to take another look and reevaluate the first "Macedonian artistic film", and also to compare it to other films from the same time and place it in its proper local and global historical context. Because FROSINA is, not only the first Macedonian feature film, but also a historical document of past times.

За филмот...

БЛУРЕЈ ИЗДАНИЕ НА ФРОСИНА: НОВО ТЕХНОЛОШКО РУВО НА ЕДЕН ОД ЗНАЧАЈНИТЕ ГАЏЕТИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА

Стојан Синадинов

Пред неколку децении, присетувајќи се на неговиот првичен "влез" во јавноста — што ќе каже на скопското корзо — драматургот и актер Братислав Димитров-Бато раскажуваше дека грицкалката за нокти, денес тој толку секојдневен и банален алат за хигиена и разубавување, бил своевиден "гаџет" кој го симболизирал напредокот на општеството. Дотогаш луѓето си ги сечеле ноктите со некое поостро ноже, најчесто сами; ножето, евентуално, можело да биде само во рацете на личност во која имате бескрајна доверба!

И, како што раскажуваше духовитиот Бато, тој и неговите пријатели по пристигнувањето на ова епохално откритие на нашите простори, си ги закачувале грицкалките за нокти на каишите и трк на корзо, гордо прикажувајќи дека се во дослух со "технолошкиот напредок". "А денес децата во животот влегуваат со смартфони, лаптопи и таблети", Бато ја повлекуваше паралелата меѓу генерациите одделени неколку децении.

Како ние денес би ја повлекле паралелата меѓу првиот македонски игран филм ФРОСИНА и актуелната македонска кинематографија, посебно во светлината на сегашниот повод — блуреј изданието на овој филм реализиран пред 70 години?

ФРОСИНА е првиот македонски долгометражен игран филм, по сценариото на писателот Владо Малески, а во режија на Војислав Нановиќ. Премиерата била одржана на 28 јуни 1952 година во скопското кино "Култура".

ФРОСИНА е снимен во црно-бела техника на 35 мм лента, со времетраење од 79 минути. Жанрот на филмот е социјална драма за егзистенцијата, печалбарскиот живот, Втората светска војна и трагедијата на една мајка која го губи синот единец. Насловната улога ја толкува Мери Бошкова (Фросина), а во другите улоги играат Ацо Јовановски (Климе), Петар Велјановски, Наѓа Подерегин, Петре Прличко, Илија Џувалековски...

About the film...

THE BLU-RAY EDITION OF FROSINA: A NEW TECHNOLOGICAL GUISE OF ONE OF THE MOST SIGNIFICANT GADGETS IN MACEDONIAN CULTURE

Stojan Sinadinov

Several decades ago, while reminiscing about his first 'public appearances' — which were on the promenade in Skopje — the dramatist and actor Bratislav Dimitrov-Bato discussed the importance of nail clippers. This, for us today, a rather ordinary and banal tool for maintaining hygiene and beauty had the status of a special 'gadget' that symbolized social progress in the past. Before the introduction of this 'gadget' people trimmed their nails with small sharp knives, either alone, or assisted by someone else, usually someone whom they could trust completely.

And, according to Bato's witty recollections, after the arrival of this epochal discovery in our part of the world, he and his friends hung their nail clippers off their belts to boast with them on the promenade, proud that they were abreast of the 'technological progress'. 'And today, kids enter life with smartphones, laptops and tablets' — Bato drew his parallel between two generations mere decades apart.

How could we draw a parallel today between the first Macedonian feature film FROSINA and the present-day Macedonian cinematography, especially with respect to the special occasion of celebrating the publication of a Blu-ray edition of a film that was made 70 years ago?

FROSINA was the first Macedonian feature film based on the screenplay written by Vlado Maleski and directed by Vojislav Nanović. Its premiere was on the 28 of June 1952 in the cinema 'Kultura' in Skopje.

FROSINA was filmed in black-and-white on 35mm film and was 79 minutes long. The genre of the film can be defined as social and existential drama. It covered issues such as the life of migrant workers, the Second World War, and the personal tragedy of a mother that loses her only son. The lead role of Frosina was played by Meri Boshkova, and the other roles were played by Aco Jovanovski (Klime), Petar Veljanovski, Nadja Poderegin, Petre Prlichko, Ilija Dzuvalekovski...

Продуцент на филмот е "Вардар филм", директор на фотографијата Киро Билбиловски, композитор на музиката Трајко Прокопиев, сценографијата е на Милан Васиќ, а асистент на режија Трајче Попов.

Меѓутоа, од каде "изникна" ФРОСИНА?

Организираната кинематографија во (Социјалистичка) Република Македонија по Втората светска војна почнува во 1947 година со документарните филмови ЖИТО ЗА НАРОДОТ и ВО ИЗБОРИ ДО НОВИ ПОБЕДИ.

По нив се реализирани десетина документарци, за да се стигне до реализација на првиот долгометражен игран филм ФРОСИНА.

Тука мора да се повлече паралела со останатите фундаменти во македонската култура: нејзините претходни "чекори" на националната сцена бележат дека Ванчо Николески ја издава првата збирка песни за деца "Македонче" во 1946 година; Јован Бошковски е автор на првата збирка раскази на македонски јазик со наслов "Растрел", во 1947 година; а Славко Јаневски ја напишал првата повест "Улица" во 1950 година (која важи за прво поголемо прозно дело).

Можеби најинтересна е 1952 година. Таа година од печат излегува и првиот роман на стандарден македонски книжевен јазик и современ правопис, "Село зад седумте јасени (издаваштво "Кочо Рацин"), чиј автор е Славко Јаневски (1920-2000); авторот ќе ја преобјави преработената верзија на романот во 1965 година под наслов "Стебла". Истата 1952 година Јаневски ја објавува и книгата за деца "Шеќерна приказна" ("Детска радост"), приказната е за доживувањата на шеќерното дете кое го направил слаткарот Марко од градот Негобило.

The film was produced by Vardar Film, Kiro Bilbilovski was the director of photography, Trajko Prokopiev was the composer of the score, the settings were by Milan Vasić and Trajche Popov was the assistant director.

But, how did FROSINA come into being?

The organized cinematography of the (Socialist) Republic of Macedonia after the Second World War started in 1947 with the documentaries GRAIN FOR THE PEOPLE and WITH ELECTIONS TO NEW VICTORIES.

A dozen more documentaries were realized before the filming of the first feature film FROSINA

We have to draw parallels here with the other fundamental milestones in Macedonian culture at the time: on the national cultural stage, the 'first' steps were taken by Vancho Nikoleski, who published the first collection of poems for children entitled "The Little Macedonian", Jovan Boshkovski authored the first collection of short stories in Macedonian entitled "Shooting", both published in 1947, while Slavko Janevski published the novelette "The Street" in 1950 (the first longer fiction published in Macedonian).

But the year 1952 is of greatest interest. The first novel written in standard Macedonian literary language was published in this year. This was "The Village behind Seven Ashes" (publisher "Kočo Racin") by Slavko Janevski (1920-2000). The author reworked the book and republished its new version in 1965 under the title "Tree Trunks". In 1952, the same author published the children's book "Sugar Story" (publisher "Detska Radost"), a book about the adventures of a sugar child made by the confectioner Marko from the town of Neverwas.

И, секако, таа година е снимен првиот игран филм ФРОСИНА.

Кога ќе се повлечат паралели помеѓу имињата на пионерите на македонскиот игран филм и современата (институционализирана) македонска книжевност, јасно е дека се работи истовремено и за паралелна и за континуирана историја, но и за сродна, надградена и "вкрстена" поетика, каде филмот како нов наративен медиум во националната култура, природно и неизбежно се "надоврзува" врз далеку постариот книжевен наративен медиум. И така, филмот како нов атрактивен медиум и книжевноста како древен, но институционално нов "запис" на националниот код, се среќаваат на точката каде што започнува историјата на нашата национална кинематографија.

Добро познатите податоци за авторите на ФРОСИНА само го надополнуваат тоа историско милје на почетоците на современата македонска култура.

Режисерот Војислав Нановиќ — кој, патем, има македонско потекло, од Дојран; роден е во Скопје, каде што го поминал детството - веќе бил потписник на два долгометражни играни филма, БЕСМРТНА МЛАДОСТ и ВОЛШЕБНИОТ МЕЧ во српската/југословенската кинематографија.

Мери Бошкова ја остварила својата прва филмска улога. За жал, ликот на Фросина е една од ретките главни улоги во нејзината кариера: ќе ја гледаме само уште во МИРНО ЛЕТО (1961), ДО ПОБЕДАТА И ПО НЕА (1966), НАЈДОЛГИОТ ПАТ (1976, споредна улога) и во АНГЕЛИ НА ОТПАД (1995). Во улогата на Климе, синот на Фросина, настапува тогашниот натуршчик Ацо Јовановски, кој по школувањето на Високата музичка школа — отсек за глума - ќе стане еден од доајените на македонското глумиште, какви што веќе биле останатите актери во филмот: Петре Прличко, Илија Џувалековски, Стојка Цекова...

На ФРОСИНА можеби ќе му најдете мани во поглед на реализацијата и креативните финеси. Меѓутоа, тој е еден од оние значајни гаџети на современата македонска култура; со блуреј изданието на неговата дигитално реставрирана верзија, овој пат и во вистинска смисла на зборот, без наводници.

The year of 1952 witnessed yet another first and that was the first Macedonian feature film FROSINA.

When parallels are drawn between the names of the pioneers of Macedonian feature film and contemporary (institutional) Macedonian literature, it is clear that it is both a parallel and continuous history, but also a related, upgraded and kind of "crossover" poetics, where the film as a new narrative medium in the national culture, naturally and inevitably "builds" on the much older literary narrative medium. Hence, the film as a new attractive medium and the literature as an ancient but institutionally new "record" of the national code, meet at the point where the history of our national cinematography begins.

The well-known histories of the authors of FROSINA only contributed towards the establishment of the historical milieu of contemporary Macedonian culture.

The Serbian director Vojislav Nanović — whose origins were Macedonian, from the town of Dojran — was born in Skopje, where he lived throughout his childhood, and had directed two other feature films before FROSINA, the biopics IMMORTAL YOUTH and THE MAGIC SWORD, both part of the Serbian/Yugoslav cinematography.

Meri Boshkova had her first film role in FROSINA. Unfortunately, Frosina was one of the few leading roles in her career: she had a role in A QUIET SUMMER (1961), in TILL VICTORY AND BEYOND (1966), in THE LONGEST JORNEY (1976, a supporting role) and in ANGELS OF A DUMP (1995). Klime, Frosina's son in the film was interpreted by young Aco Jovanovski, who enrolled to study acting only after the film, at the Higher Musical School — the Acting Department, and became one of the doyens of Macedonian film and theatre, just like the other actors in the film: Petre Prlichko, Ilija Dzuvalekovski, Stojka Cekova...

The modern viewer might have some objections with regards to the film's realization and its creative finesses or their absence. But this film is nonetheless one of the important gadgets of contemporary Macedonian culture and with this Blu-ray edition of its digitally restored version it has become a gadget in the true sense of the word, without the quotation marks.

ФРОСИНА

Игран филм, 1952, црно-бел, 79 мин.

Јазик: македонски

Продуцент: Вардар филм — Скопје

<u>Режија:</u> Војислав Нановиќ <u>Сценарио:</u> Владо Малески

Директор на фотографија: Киро Билбиловски

Монтажа: Миланка Нановиќ Музика: Трајко Прокопиев Сценографија: Милан Васиќ Тон: Војне Петковски

Диригент: Трајко Прокопиев

Музиката ја изведува оркестарот на Македонската филхармонија

Останати соработници: Живко Султански, Арса Ровнар, Трајче Саздовски, Трајче Попов, Љубе Петковски, Љубиша Оџаклиевски, Драгослав Радојчиќ, Нико Буклевски, Благоја Прличков, Бранко Савиќ, Иван Лалиќ, Трајче Саздов, Диме Шумка Улоги: Мери Бошкова, Петар Велјановски, Ацо Јовановски, Наѓа Подерегин, Петре Прличко, Илија Џувалековски, Борис Бегинов, Тома Видов, Киро Винокиќ, Кирил Ќортошев, Стојка Цекова, Перица Цветковски, Лидија Дебарлиева

FROSINA

Feature film, 1952, b/w, 79 min.

<u>Language:</u> Macedonian

<u>Produced by:</u> Vardar Film - Skopje <u>Directed by:</u> Vojislav Nanović <u>Screenplay by:</u> Vlado Maleski

<u>Director of Photography:</u> Kiro Bilbilovski

<u>Editor:</u> Milanka Nanović <u>Music:</u> Trajko Prokopiev <u>Set Designer:</u> Milan Vasić <u>Sound Editing:</u> Vojne Petkovski Conductor: Trajko Prokopiev

Music performed by the Macedonian Philharmonic Orchestra

Additional crew: Zhivko Sultanski.

Arsa Rovnar, Trajche Sazdovski, Trajche
Popov, Ljube Petkovski, Ljubisha Odjaklievski,
Dragoslav Radojčić, Niko Buklevski,
Blagoja Prlichkov, Branko Savić, Ivan Lalić,
Dime Shumka
<u>Cast:</u> Meri Boshkova, Petar Veljanovski,
Aco Jovanovski, Nadja Poderein,
Petre Prlichko, Ilija Dzuvalekovski,
Boris Beginov, Toma Vidov, Kiro Vinokić,
Kiril Kjortoshev, Stojka Cekova,
Perica Cvetkovski, Lidija Debarlieva

За дигиталната реставрација...

ПРОДОЛЖУВАЊЕ НА ФИЛМСКАТА ЖИВОТНА ПРИКАЗНА

Александар Трајковски

Супервизија на процесот на дигитална реставрација

Секој процес на реставрација на едно аудиовизуелно дело што го прави Кинотеката започнува од евалуација на оправданоста за тој процес — дали материјалот на тоа дело е многу оштетен или, пак, постои потреба од тоа дело за одреден настан или јубилеј. Некои дела, пак, како што се филмовите на Браќата Манаки или, пак, филмот МИРНО ЛЕТО, се реставрираат од едноставна причина што се први. Браќата Манаки се првите сниматели на Балканот, МИРНО ЛЕТО е првата македонска филмска комедија. Оттука, во категоријата прв несомнено се сместува и првиот македонски игран филм — ФРОСИНА, за чија важност и значење е излишно да се коментира, а чија потреба за заштита е исклучително неопходна, од многу причини. Едната е дотраениот оригинален негатив, чија старост (веќе 70 години) оставила видливи последици на неговото постоење. Другата причина е што оваа година се поклопува со 70-годишнината од неговата премиера и тоа го забрза процесот на одлучување за неговата реставрација. И на крајот секако категоријата прв, што укажува на исклучителната важност на ова исклучително дело од почетоците на македонската кинематографија.

Бидејќи, како што кажав, се работеше за сериозно стар материјал, оригиналниот негатив се одликуваше со бројни оштетувања, па дури и со делови што недостасуваат. Токму затоа за скенирање се искористени две генерации материјал — оригинален камера негатив и дубл-негатив. По деталната анализа и проверка во просториите на Кинотеката, материјалите се испратени во лабораторијата Клик Филм во Загреб, каде што почна процесот на дигитализација. Отпрвин, материјалот е скениран на Охbеrry скенер во 2К резолуција. Откако се скенираа сите материјали, се испратија на проверка во Кинотеката, каде што се вршеше компаративна анализа и беше решено кои делови би се зеле за филмот. Над 90 проценти е искористен оригиналниот камера негатив, поради повисокото ниво на информации и квалитет на сликата. Преостанатиот дел е земен од дубл-негативот, кој беше во солидна состојба. Потоа се пристапи кон стандардните процеси на дигитална реставрација, кои вклучуваа **стабилизација на**

сликата, de-flicker (односно изедначување на трепкањето на сликата настанато поради осветлување на одредени елементи од кадарот), auto dirt-dust fix (автоматско детектирање и поправка на мали оштетувања по зададени параметри), **fix scratch** (со кој се поправаат вертикални оштетувања на сликата), **paint-clone** (наменето за посериозни оштетувања на сликата), **paint-repair** (за преправка на недостатоци што се повторуваат во повеќе фрејмови), како и **manual dirt** (класично рачно чистење на оштетувањата). Во овој дел се вршеше и изедначувањето на различните изворни материјали, кои беа финално изедначени во колор-корекцијата, по што се заврши процесот и беа испратени и потврдени последните материјали. Како и филмот МИРНО ЛЕТО, така и ФРОСИНА беше работен во период на целосна изолација поради заразата со Ковид 19 и супервизијата на овие процеси беше правена целосно онлајн, со секојдневни онлајн состаноци, препраќања на материјали и анализи сè до конечното одобрување. Како резултат на реставрацијата, изработени се дигитални мастер-копии од филмот — DCDM составен од DPX секвенци од секој фрејм од филмот, WAV мастер од звукот на филмот и македонски и англиски преводи. Исто така, изработени се и DCP, ProRes 4444, H264, подготовка за DVD, како и подготовка за Blu-Ray, којашто може да се види на овој диск.

About the digital restoration...

CONTINUING THE FILM'S LIFE STORY

Aleksandar Trajkovski Supervision of the digital restoration process

Every restoration process of an audio-visual work undertaken by the Cinematheque has to undergo a process of assessment first as to whether the process is justified or not — whether the material of the work is seriously damaged, or needed for a certain event or anniversary. Some works, like the films by the Manaki Brothers or the film A QUIET SUMMER, were restored simply because they were the first. The Manaki Brothers were the first filmmakers in the Balkans, while A QUIET SUMMER was the first Macedonian film comedy. The first Macedonian film FROSINA also belongs to this category and its importance is unambiguous. It was in urgent need of restoration for many reasons. The first and foremost reason was that the original negative was worn-out. The seventy-

year-old negative was visibly harmed and damaged. The second reason was the 70th anniversary of the film's premiere and this only sped up the decision to restore it. And the third and final reason for its restoration was its exceptional significance as the first ever Macedonian film that marked the beginnings of Macedonian cinematography.

And since, as I have already mentioned, the material was seriously old, and the original negative had numerous damages and even missing bits, two generations of materials had to be used — the original camera negative and a double-negative. After a detailed analysis and examinations, the materials were sent to the laboratory of Klik Film in Zagreb, where the film was digitalized. The material was first scanned with an Oxberry scanner in 2K resolution. When all the materials were scanned, they were sent back to the Cinemathegue to be examined, and it was then that parts were selected from both negatives that would make it into the restored film. More than 90 percent of the original camera negative was used because of its higher level of information and image quality. The rest was taken from the double-negative, which was in a solid condition. And only then that the standard processes of digital restoration began, including stabilization of the image, de-flicker (that is to say the flickering of the image due to the lighting of certain elements of the frames was removed), auto dirt-dust fix (automatic detection and repair of the small damages following fixed parameters), fix scratch (fixing the vertical damages to the images), paint-clone (for more serious damages on image), paint-repair (repair of imperfections that recur in several frames), as well as manual dirt (the classic cleaning of damages by hand). This stage of the process also included equalization of the two different source materials, that were later finally equalized during the colour correction. When this process was completed, the materials were sent back to the Cinemathegue and confirmed. In the same manner as the film A QUIET SUMMER, FROSINA was restored during a period of complete isolation because of the Covid-19 guarantine and these processes were supervised solely online, with everyday online meetings, sending and resending materials and analyses, until the final approval. The process of restoration resulted with digital master copies of the film - a DCDM consisting of DPX sequences of every frame of the film, a WAV master copy of the film sound and Macedonian and English subtitles. DCP, ProRes 4444, H264, a prep for a DVD, and a prep for a Blu-Ray were also made, as it can be seen on this disc.

Импресум / Impressum

Издавач: Владимир Ангелов / Publisher: Vladimir Angleov Уредник: м-р Дамјана Патчева / Editor: Damjana Patcheva MS

Соработници: / Contributors:
Киро Велков / Kiro Velkov
Стојан Синадинов / Stojan Sinadinov
Бојан Станишиќ / Bojan Stanishikj
м-р Сунчица Веселинова / Sunchica Veselinova MS
д-р Атанас Чупоски / Atanas Chuposki PhD
Миле Миленковски / Mile Milenkoski
Зоран Трендафиловиќ / Zoran Trendafilovikj
Силвана Јовановска / Silvana Jovanovska
Сузана Смилеска / Suzana Smilevska
Муезин Мифтари / Muezin Miftari

Супервизори на дигитализација: / Digitalization supervisors: м-р Александар Трајковски / Aleksandar Trajkovski MS м-р Тихомир Кашмицовски / Tihomir Kashmicovski MS

Лектура:/Proofreading:

Славица Ничота - македонски јазик / Slavica Nichota - Macedonian Арсим Лесковица - албански јазик / Arsim Leskovica - Albanian

Превод: / Translation:

Марија Joнес - англиски јазик / Marija Jones - English Миранда Ала Речи - албански јазик / Miranda Alla Reçi - Albanian

Дизајн: м-р Игор Сековски / Design: Igor Sekovski MFA Печатено во СониDADC / Printed in SonyDC

Тираж: 500 / Circulation: 500

